

Klaipėdos
universitetas

Sveikatos
mokslų fakultetas

Klaipėdos
universitetas

30
metų

**XXI-OJI NACIONALINĖ MOKSLINĖ
KONFERENCIJA
„Į SVEIKĄ GYVENSENĄ IR SKAIDRIĄ BŪTĮ
VYDŪNO KELIU“**

Konferencijos pranešimų medžiaga

Klaipėda, 2021

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės
Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB)

Mokslinis komitetas:

Pirmininkas: prof. dr. Artūras Razbadauskas,
Klaipėdos universiteto rektorius

Nariai:

prof. habil. dr. Algimantas Kirkutis
prof. dr. Elvyra Acienė
prof. habil. dr. Ingrida Baranauskienė
prof. dr. (hp) Leta Dromantienė
prof. dr. Arvydas Martinkėnas
prof. dr. Daiva Mockevičienė
prof. dr. Sigutė Norkienė
doc. dr. Aelita Skarbaliene
prof. habil.(hp) dr. Dalia Marija Stančienė
prof. dr. Asta Šarkauskienė
doc. dr. Marija Truš

Organizacinis komitetas:

Pirmininkė: Goda Sakalauskaitė

Nariai:

prof. dr. Birutė Anužienė
Dainius Aponkus
Erika Butkutė
lekt. dr. Sigita Derkintienė
lekt. Rita Gikariene
Juozas Ivanauskas
doc. dr. Asta Kiaunytė
lekt. Viktorija Lukminaitė
lekt. Jurgita Raišutienė
Tatjana Žuravlioiva

Leidinio sudarytoja:

prof. dr. Birutė Anužienė

© Klaipėdos universitetas, 2021

ISBN 978-609-481-100-5

MOTERŲ INFORMUOTUMAS IR POŽIŪRIS Į TAIKOMAS KRŪTIES VĖŽIO PROFILAKTINES PROGRAMAS LIETUVOJE

Aistė Valatavičiūtė, doc. dr. Egidijus Skarbalius

Klaipėdos universitetas, Sveikatos mokslų fakultetas, Visuomenės sveikatos katedra

Krūties vėžys yra labiausiai paplitusi vėžio rūšis tarp moterų pasaulyje, ji išlieka penktoje vietoje tarp mirtingiausių, lyginant klasifikacijoje su kitais onkologiniais susirgimais (Somayyeh, 2019). Todėl ankstyva ir tikslinga šios ligos diagnostika ir gydymas neįsivaizduojamas be prevencinių tyrimų pagalbos. Efektyvus gydymas ir laiku suteikta pagalba – pagrindiniai faktoriai, lemiantys pacientų pasveikimą (Buteikytė, 2017). Pasak E. Mattila (2014), pacientai gali patirti skausmą ir diskomfortą daugelyje medicinos srityje vykdomų procedūrų, o tai gali tapti išsivysčiusių fobijų ar kitų ligų priežastimi.

Darbo tikslas. Išsiaiškinti moterų požiūrį į mamografiją ir patiriamo streso, susijusio su įsitikinimais apie profilaktinę programą, sąsajas.

Tyrimo metodika: Kiekybinis tyrimo metodas, kurio metu tiriamiesiems pateikta anonimė anкета. Tiriamieji – pacientai, kuriems atliekama profilaktinė krūties vėžio patikra. Anketinės apklausos metodu apklausta 130 pacientų, iš jų analizuota 100 anketų 100,0 proc. (N=100). Tyrimas atliktas laikantis etikos principų.

Tyrimo rezultatai: Atlikus pacientų anketų analizę, paaiškėjo priežastys dėl kurių dalyviai jaučia didžiausią baimės jausmą prieš tyrimą. Respondentai teigė, jog didžiausią stresą jie jaučia dėl informacijos trūkumo, net 48 proc. moterų skalėje 0-10, pasirinko 0-5, o tai rodo labai žemą moterų informuotumą prieš tyrimą. Taip pat 33 proc. baiminasi tyrimo dėl įsitikinimų, kad skaudės, o 15 proc. pacienčių baiminasi dėl kitų žmonių sukeltos neigiamos nuomonės apie mamografiją, 4 proc. respondenčių bijo tirtis pakartotinai dėl turėtos nemalonios patirties ankstesniojo tyrimo metu.

Išvados: Galima teigti, jog moterims reikėtų suteikti daugiau informacijos prieš mamografijos tyrimą. Tyrimai parodė, kad dažniausiai pasitaikančios baimės krūties vėžio profilaktinės programos patikros metu kyla dėl informacijos trūkumo apie tyrimą. Tiriamos moterys susiduria su skausmo baime, galima neigiamos žinios dėl besivystančios ligos baime, tuomet taip pat jaučia nerimą, jog medicinos darbuotojai gali elgtis nemaloniai. Todėl labai svarbu, kad darbuotojai mamografinio tyrimo metu elgtųsi atsakingai ir rūpintųsi kiekvienu pacientu individualiai. Po tyrimo pacientės dažniausiai jaučiasi nurimę, bet fobijų turinčios pacientės jaučiasi prastai, nes jaudinasi dėl tyrimo rezultatų.

Reikšminiai žodžiai: Mamografija, krūties vėžio profilaktinė programa, baimės, stresas

Literatūra:

- Buteikytė, J. (2017). Kauno miesto radiologijos technologų motyvacija, pasitenkinimas darbu ir tai sąlygojantys veiksniai.
- Mattila, E., Kaunonen, M., Aalto, P., & Åstedt-Kurki, P. (2014). The method of nursing support in hospital and patients' and family members' experiences of the effectiveness of the support. *Scandinavian journal of caring sciences*, 28(2), 305-314.
- Somayyeh, N., & Aydogdu, N. G. (2019). The Effect of Breast Cancer Fear on Early Detection Behaviors of Women. *International Journal of Caring Sciences*, 12(2).